Референдум којег (ни)је било

Пише: Ђорђе Вукадиновић
уторак, 12 фебруар 2008 23:48

Знам да ћу следећом изјавом половину читалаца директно разочарати, а другу половину, опет, ни мало обрадовати. Али заиста мислим да има више разлога због којих је добро што је Борис Тадић победио на овим председничким изборима.

Пре свега, замислите помаму и дреку коју би надигли одабрани економски експерти, стручњаци и аналитичари када је динар прошле недеље кренуо вртоглаво да опада у односу на евро? (А чисто сумњам и да би Народна банка и гувернер Јелашић тако мујевито реаговали као што су реаговали сада.) Замислите шта би било да је, којим случајем, победио Николић, а да је Европска унија после два дана објавила слање мисије на Косово, а Приштина најавила проглашење независности Косова за 17. фебруар? Колико би се жучи просуло, с колико би сладострашћа и сеирења наши "евро-реформски" медији објављивали ове вести, а намрштени водитељи и њихови пажљиво одабрани гости разрађивали тезу како је то директна последица "антиевропског" избора грађана Србије, који су гласали за самоизолацију и сукоб са "међународном заједницом"?

Тадићева победа нас је поштедела масовног ружења народа од стране самопрокламоване друштвене елите. И – на сву срећу – ускратила нам је прилику да проверимо чврстину демократских уверења поменуте "елите" и њену спремност на поштовање демократских процедура у случају неповољног исхода.

Да је Николић победио не бисмо имали прилике да чујемо покоју добру реч о радикалима и њиховом кандидату, нити изразе уважавања за – готово – половину Србије која је за њега гласала. Биће да је пораз и његово признавање једини начин да радикали задобију мало милости и да им се колико-толико призна статус људскости у делу српских "реформских" и реформисаних медија.

Најзад, али нипошто не и најмање важно, Тадићева победа ће грађанима Србије омогућити да се "транспарентно" увере у врсту и величину шаргарепе коју је Запад

спреман да нам испоручи зарад подршке локалним “про-европским снагама” и да би Срби релативно “мирно и достојанствено” дочекали проглашење косовске независности. И коначно, омогућиће нам да видимо како у пракси изгледа конкретна разрада политике “и Косово и Европа”, “исток и запад”, “и Србија и свет” са којом је Тадић победио на изборима. (Интересантно је да током кампање ни медији, па чак ни његов главни противкандидат нису озбиљно ни покушали да протресу Тадића по питању овог специфичног политичког “перпертуум мобиле”, који ће наредних дана и месеци очигледно бити на озбиљној проби.)

Све у свему, није проблем што је на изборима победио фаворит који их је и расписао и коме су све предизборне анкете давале највеће шансе. Проблем је што се та победа сада покушава представити као дефинитиван и судбински одговор на непостојеће референдумско питање које отприлике гласи: Да ли се слажете са тим да Србија треба безусловно, по сваку цену и независно од рашавања статуса Косова да иде у правцу евроатлатских интеграција?

Избори нису и не могу бити замена за референдум, чак ни онда када су позиције ривала потпуно поларизоване, а камо ли када, као што је било овај пут, оба кандидата говоре практично исто. Уосталом, ко може тачно проценити колико је међу тих “двамилиона и триста хиљада грађана” са којима сада маше део домаћих медија и политичара било оних који су гласали за Тадића (и) зато што је обећавао да “никада, али никада” неће одустати од борбе за Косово и Метохију? Колико их је гласало за њега зато што је озбиљно узело упозорења и поруке из Тадићевог штаба да да би “победа Николића олакшала проглашење независности Косова”? Колико их је гласало због Динкићеве претње да бесплатне акције јавних предузећа у случају Николићеве победе неће вредети ништа? Колико их је гласало због страха од неких нових санкција, па чак и бомбардовања уколико не буде изабран кандидат по вољи Запада? Колико је гласало због тога што не воли Војислава Шешеља и што му је протекла деценија остала у ружном сећању? А колико напросто због тога што им је Тадић изгледао лепши, енергичнији и млађи од свог противкандидата?

Све набројано, а можда и још понешто, разлози су због којих је гласано за Бориса Тадића и сада тај збир гласова, под геслом “Србија је изабрала”, представљати као некакав “референдум о безусловном приступању Европској унији”, као што се већ данима покушава, неправедно је, непоштено и немогуће. (Узгред, занимљиво је да се, рецимо, гласање забрађених и неписмених тутинских и новопазарских – или суботичких и сенћанских – нана и нена, које рођаци буквално носе до биралишта аутоматски сматра “гласом за Европу”, а не рецимо “гласом за дестабилизацију Србије” или макар само манифестацијом страха од радикала.)